

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az alperes ellen szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt a Nyíregyházi Városi Bíróság előtt 10.P.20.806/2009. szám alatt megindított és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Pf.20.477/2010/3. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által 41. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. június 7-én megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperes pártfogó ügyvédjének 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak, külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A peres felek volt házastársak. A házasságukból 2000. január 1-jén L. és G. utónevű iker gyermekek születtek. A felek között az életközösség 2003. év szeptemberében szűnt meg. Azóta külön lakásban, sőt más-más helységben laknak. Az életközösség megszűnése és a házasság felbontása közötti időben a közös gyermekek gondviselését a felperes anya látta el. A felek között folyamatban volt bontóperben a 2005. november 16-án megkötött és a bíróság által jóváhagyott egyezséggel a közös gyermekek a felperes anyánál nyertek elhelyezést és az alperes 2005. december 1-jétől kezdődően gyermekenként havi 7.500-7.500 forint gyermektartásdíj megfizetését vállalta. A szülők az apa és a gyermekek közötti kapcsolattartást is egyezségükkel rendelkeztek, mégpedig 2005. december 1-jétől kezdődően az apát megillető fokozatosan növekvő időtartamú folyamatos és időszakos kapcsolattartásban megállapodva. 2003. szeptembere óta a gyermekek és az alperes között nincs kapcsolattartás, mert a gyermekekkel való utolsó találkozása során az alperes apa a gyermekeket nem megfelelő helyre (italboltba) vitte és a felperes azt követően az alperes és a gyermekek közötti kapcsolattartástól mereven elzárkózott, bár azt az alperes sem kezdeményezte. Az alperes a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének sem tesz eleget.

A felek házasságának felbontását követően a felperes korábbi élettársával, Sz. A-val kötött házasságot, amely párkapcsolat harmonikusan alakult. A felperes házastársának a felek két

fiúgyermekével is bensőséges jó viszonya alakult ki. A gyermekek gondviselésében, nevelésében a felperes házastársa közreműködik: a gyerekeket az iskolába kíséri, szülői értekezletre, fogadó órákra ő is eljár. A gyermekek tartásáról a felperessel együttesen a felperes házastársa gondoskodik és az apát helyettesítő feladatát mindenben kifogástalanul ellátja. Ezzel ellentétben az alperes nemcsak a tartási és a kapcsolattartási kötelezettségét mulasztja el, hanem a gyermekek iránt egyáltalán nem érdeklődik, velük szemben teljesen közömbös magatartást tanúsít. A gyermekekben az alperes iránt megfelelő apakép nem is alakult ki. A felperes és házastársa szeretné, ha a férj a felek közös gyermekeit örökbe fogadná és ennek érdekében a felperes több alkalommal kérte az alperest a szülői felügyeleti jogáról történő lemondására és az örökbefogadáshoz való hozzájárulásra. Az alperes azonban ezt megtagadta. Az alperes a felperes és a közös gyermekek lakóhelyétől meglehetősen távol, Ny.n él, a korábbi házasságából származó nagykorú leánya tulajdonát képező lakásban. Havi jövedelme 63.389 forint rokkant nyugdíj és vak járadék. Az alperes ugyanis a bal szemén a látását 100%-ban elveszítette, míg a jobb szemén a látása 20%-ra csökkent. Szomatikus és pszichés betegségekkel küzd, melyek közül ez utóbbiban a gyermekei hiányával összefüggő érzelmi veszteségei jelentős szerepet játszanak. Alkalmazkodás zavarai vannak, súlyosabb alkoholfüggőség nála nem állapítható meg.

A gyermekek és az alperes apa kapcsolattartásának hiányában mindkét szülő részéről kompromisszumképtelenség mutatkozik. Az, hogy az alperesről a gyermekekben negatív kép alakult ki, ami miatt ők az örökbefogadásukat szeretnék, jelentős részben a felperesi nevelésre vezethető vissza. Ugyanakkor az alperes bírói kioktatás ellenére és az eljárás során sem kísérelte meg a közös gyermekekkel való kapcsolattartás felvételét, a tartási kötelezettségének részben sem tett eleget. Semmilyen tárgyasult formában nem nyilvánította ki, hogy a gyermekekhez valamilyen módon kötődne.

A felperes keresetében az alperes szülői felügyeleti jogának a megszüntetését kérte. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes 2002. év óta a gyermekekkel semmiféle kapcsolatot nem tart, csak „pár ízben tett kísérletet, de olyan állapotban (ittasság) volt, amely erre alkalmatlanná tette”. Emellett a gyermekek tartásáról az alperes egyáltalán nem gondoskodik, a gyermekek után nem érdeklődik, az iskolával nem tart kapcsolatot, a gyermekek nevelésében egyáltalán nem működik együtt. Súlyos szülői mulasztásaival a közös gyermekek erkölcsi fejlődését az alperes súlyosan veszélyezteti.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A gyermekekkel való kapcsolattartásának a hiányáért az alperes a felperest tette felelőssé, azzal, hogy a felperes a gyermekekkel való alperesi kapcsolatot megakadályozza, a gyermekeket az alperes

ellen neveli, tőle teljes mértékben elidegeníti. Az alperes arra is hivatkozott, hogy a felperes megkísérelte őt arra kényszeríteni, hogy a szülői felügyeleti jogáról mondjon le. A gyermektartásdíj tekintetében annak teljesítését ígérte, amennyiben a hagyatékához hozzájut és ezáltal értékesíthető vagyonnal fog rendelkezni.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az alperes szülői felügyeleti jogát a felek közös gyermekei tekintetében megszüntette. Az alperest az állam javára 15.000 forint kereseti illeték külön felhívásra történő megfizetésére, valamint az állam által előlegezett 82.250 forint szakértői díj megfizetésére kötelezte. Ítéletének az indokolásában a felek és a közös gyermekek körülményeit, életüknek alakulását, a gyermekek fejlődésének adatait, valamint az alperes apának a gyermekek eltartásában és a velük történő kapcsolattartásban való mulasztását illetőleg a kapcsolattartás teljes hiányának az okait részletezte. Mindezeket együttesen értékelve úgy foglalt állást, hogy bár az alperes egyes mulasztásai külön-külön nem eredményezhetnék a szülői felügyeleti jogának a megszüntetését, együttesen azonban - különösen az alperes gyermekek iránti teljes közömbösségét értékelve - a gyermekek javát és testi jólétét, erkölcsi fejlődését olyan súlyosan veszélyeztetik, ami a szülői felügyeleti jognak a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő megszüntetését indokolja.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen, annak megváltoztatása és a felperes keresetének az elutasítása érdekében az alperes fellebbezett. A gyermektartásdíj teljesítésének az elmulasztásával összefüggésben elnehezült anyagi körülményeire és jelentősen megromlott egészségi állapotára hivatkozott és úgy nyilatkozott, hogy amennyiben öröklés folytán a vagyoni helyzete javul, tartási kötelezettségének eleget kíván tenni. A kapcsolattartás tekintetében változatlanul a felperesnek a kapcsolattartást megakadályozó magatartásával védekezett és azzal érvelt, hogy a felperes minden lehetőséget megragad, hogy a gyermekekkel ne érintkezessen, apró ajándékait ne adhassa át. Hangsúlyozta, hogy a gyermekeihez ragaszkodik, őket szereti, ezért szülői felügyeleti jogáról az örökbefogadás érdekében nem hajlandó lemondani.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult. Ellenkérelmében egyebek mellett kiemelte, hogy az alperes magatartása az elsőfokú ítélet meghozatala óta sem mutat semmiféle kedvező változást.

A másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperesnek a közös gyermekek tekintetében az alperes szülői felügyeleti joga megszüntetésére irányuló keresetét elutasította. Ennek megfelelően a le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték külön felhívásra történő és az állam által előlegezett szakértői díjnak az állam javára történő megfizetésére

a felperest kötelezte. Ítéletének indokolása szerint a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazása szempontjából két alperesi mulasztást: a gyermektartásdíj nemteljesítését és a gyermekekkel való kapcsolattartás elmulasztását kell értékelni. Ezek közül a gyermektartásdíj nemteljesítése az alperesnek egyértelműen felróható, mert az alperes akár a saját megélhetésének a rovására is köteles lenne a gyermekek eltartásáról gondoskodni. A kapcsolattartás problémái azonban nem kizárólag az alperesnek róhatóak fel, mert a kapcsolattartás hiányáért mind a felperes, mind az alperes felelős. A per adatait együttesen értékelve a gyermektartásdíj és a kapcsolattartás hiányában megnyilvánuló alperesi mulasztásokat a másodfokú bíróság végül is nem ítélte olyan mértékben kifogásolhatónak, amely a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával az alperes szülői felügyeleti jogának a megvonását indokolná.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyása érdekében - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Jogszabálysértésként a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontját és a Pp. 206. §-át, valamint 221. §-át jelölte meg.

A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a vonatkozó anyagi jogi rendelkezés megsértésével annak téves értelmezésével és téves indokokkal változtatta meg, amikor a felperes keresetét elutasította. A helyes elsőfokú indokok szerint ugyanis az alperes a közös gyermekek érdekét nemcsak a gyermektartásdíj kötelezettsége elmulasztásával és a gyermekekkel való kapcsolattartási joga gyakorlásának és kötelezettsége teljesítésének az elmulasztásával sérti, hanem a bizonyítási eljárás, a per során feltárult és bebizonyosult magatartásának az egészével - különösen a gyermekei iránt tanúsított teljes közömbösséggel és érdektelenséggel - súlyosan veszélyezteteti a gyermekek fejlődését. A szülői felügyelet megszüntetését indokoló veszélyeztetést egyébként már önmagában a tartási kötelezettség elmulasztása is kimeríti, hiszen a tartási kötelezettség elmulasztása a Btk. 196. § (1) bekezdése alá eső büntetőjogi jogkövetkezményekkel járó bűncselekmény. A gyermekvédelmi szabályok által szintén önmagában is szankcionált szülői mulasztás a gyermekekkel való kapcsolattartás elmulasztása, amely a gyermekek egészséges erkölcsi fejlődését veszélyeztető felróható szülői magatartás. Az a körülmény, hogy a felperes anyja a közös gyermekekben az alperessel szembeni megfelelő „apakép” kialakulását nem segítette elő, a kapcsolattartás elmulasztásának a következményei alól az alperest nem mentesíti. Az anyával szemben képtelen elvárás a gyermekekben a velük szemben nemtörődő, érzelmileg közömbös alperes iránt gyermeki érzelmek kialakulását és megtartását elősegíteni.

A felperes arra is hivatkozott, hogy a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a mérlegelésénél irányadónak vett, az ítélet indokolásában röviden meg kell említeni. A másodfokú bíróság azonban az elsőfokú bíróság kellően megindokolt mérlegelésétől úgy tért el, hogy egyáltalán nem adott számot az eltérés okairól. Így nem indokolta meg, hogy a keresetet elutasító döntésekor a mérlegelésénél mely körülményeket vett alapul és azokból miért vont le olyan következtetést, hogy az alapul vett körülmények és a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontja között nem áll fenn olyan összefüggés, amelyet az elsőfokú bíróság megállapított, illetőleg mi lenne olyan mértékű-módozatú szülői mulasztás, ami már a veszélyeztetés fogalmát is kimerítené.

A felülvizsgálati kérelme részletes indokai között a felperes azzal is érvelt, hogy a másodfokú bíróság ítélete a hazai jog részévé tett (1991. évi LXIV. törvény) a Gyermek Jogáról szóló 1989. évi New York-i Egyezmény 3. cikkében foglalt „a gyermekek mindenekfelett álló érdekét” is sérti. A perbeli gyermekeknek ugyanis feltétlen érdeke lenne a felperes házastársa általi örökbefogadásuk, aminek viszont az alperes szülői felügyeleti jogának a megszüntetése a feltétele. A gyermekek maguk is a felperes házastársa általi örökbefogadásukat óhajtják, amelyet a másodfokú bíróság - a kereset elutasításával - az Egyezmény 12. cikkében foglaltak ellenére figyelmen kívül hagyott.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes a gyermektartásdíj végrehajtását nem kezdeményezte, holott a végrehajtásra lehetőség lett volna. A gyermekek és az alperes kapcsolatának hiányaért pedig a per adatai szerint nemcsak az alperes, hanem a felperes is felelős. Ezért az az egyértelmű okozati összefüggés, amelyet a felperes által hivatkozott anyagi jogi rendelkezés megkíván, nem áll fenn.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

A családjog a magánjog olyan elkülönült része, amely nem csak különleges anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezéseket tartalmaz, hanem a polgári jogban és a családjogban bizonyos jogi fogalmak értelmezése is eltérő, illetőleg a jogsértések szankcionálása is különbözik. Míg a polgári jogban a felróhatóság általában egy-egy jogi tényhez kötődik, a családjogban egy hosszabb időszak alatt tanúsított magatartást kell értékelni. A polgári jogban a felróható jogsértés az ellenérdekű fél kérelme alapján közvetlenül kiváltja a jogkövetkezmények alkalmazását, a családjogban viszont a felróható jogsértés szankció rendszere közvetett és lépcsőzetes. A polgári jogban a fél felróható magatartásának a vizsgálatakor a felróható tevékenység vagy mulasztás okainak nincs jelentősége, ezzel szemben a családjogban a kifogásolható magatartás (mulasztás) okai

illetőleg az ún. másik fél magatartása mindig vizsgálendő.

A fentiekhez képest a felperes az alperesnek a perben feltárult magatartássorozatot, illetve mulasztásait tévesen kívánja pusztán polgári jogi szemlélettel (sőt a büntetőjogi szankcionáláshoz viszonyítva) megítélni és a gyermekeket súlyos veszélyhelyzetnek kitevő felróható szülői magatartás (mulasztás) „ultima ratióját” az alperessel szemben e téves szemlélet miatt alaptalanul kéri alkalmazni.

Kétségtelen, hogy a felperes keresetének az elbírálásakor, az alperes magatartásának az értékelésekor a per összes adatát együttesen mérlegelve kell abban a kérdésben állást foglalni, hogy az alperes magatartása (mulasztása) mennyiben felróható, és amennyiben felróható, akkor az mennyiben meríti ki a gyermekek javát, különösen teszi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődésének súlyos sértését vagy veszélyeztetését. Azt azonban nem lehet kétségbe vonni, hogy a gyermekek érdekeivel ellentétes mulasztások közül az adott esetben legjelentősebb súlya a másodfokú bíróság által kiemeltnek: a tartási kötelezettség elmulasztásának és a gyermekeivel való kapcsolattartás teljes hiányának van. Ezen, a felperes felülvizsgálati kérelem tartalma szerint is kiemelkedő jelentőségű mulasztások értékelését azonban nem csak a korábban kifejtett elvi okokból, hanem az adott ügy konkrétumai miatt sem lehet leegyszerűsítve értékelni. A felperes - akár tudatosan, akár tájékozatlanságból - de elmulasztotta a gyermektartásdíj nem teljesítése miatt a legkézenfekvőbb jogkövetkezmény, a végrehajtás alkalmazását kérni, hanem e helyett az alperesnél a gyermekeknek a házastársa általi örökbefogadáshoz való hozzájárulását szorgalmazta, holott a végrehajtás akár sikerre is vezethetett volna. Amennyiben pedig a végrehajtási eljárás nem vezet sikerre, a teljesítés kikényszerítésére a büntető feljelentés további lehetőség, amellyel azonban a felperes csak a jelen per folyamán élt.

Az alperes kapcsolattartási kötelezettségének elmulasztása - egyértelmű alperesi felróhatóság esetén - a Csjt. 92. § (4) bekezdése alapján elsődlegesen e jog korlátozásával, megvonásával vagy szüneteltetésével szankcionálható. Csakhogy e körben a felróható szülői magatartás és emiatt a gyermekek veszélyhelyzete okozati összefüggésében a felperesnek is jelentős szerepe van, hiszen a Csjt. 92. § (1) bekezdésének második mondata (és e törvényhelynek a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvének VI. pontja által kibontásában foglaltak) szerint a gyermeket nevelő szülő a különélő szülővel való zavartalan kapcsolattartást biztosítani köteles. Ezt viszont a felperes nem tette meg, sőt a per adatai alapján a felperes terhére a másik szülő elleni tiltott befolyásolás egyértelműen megállapítható (ez olyan felróható szülői magatartás, amely végső soron a gyermek elhelyezésének

megváltoztatásával is szankcionálható). Mindezek mellett a gyermekekben az apakép kialakulásának elősegítése a felperestől nem teljesíthetetlen elvárás, hanem a közös gyermekeknek a másik szülő iránti szeretetre és tiszteletre nevelése a szülők kölcsönös nemcsak erkölcsi, hanem jogi kötelezettsége (Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve).

Megfelelő, mert a családjog sajátosságaival összhangban álló szemlélelettel mérlegelve a bizonyítási anyagot a másodfokú bíróság tehát jogszerűen foglalt állást akként, hogy a két legjelentősebb alperesi mulasztás közül a különélő apa és a gyermekek közötti kapcsolattartás hiánya, amely kapcsolattartás lehetővé teszi, hogy a különélő szülő a gyermeke sorsát felelős szülőként figyelemmel kísérje, nem egyedül az alperesnek róható fel. E hiányért a felperes is felelős. Ezért valóban nem áll fenn az alperesi kapcsolattartás elmaradása és ennek folytán a gyermekeket súlyosan veszélyeztető helyzet között olyan okozati összefüggés, amely a kapcsolattartási kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt az alperes szülői felügyeleti joga megszüntetését a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával lehetővé tenné, amellet, hogy a szülői felügyelet megszüntetését sorrendben megelőző, mintegy figyelmeztető szankciók - kérelem hiányában - az alperessel szemben nem nyertek alkalmazást.

A gyermektartásdíj nemteljesítésénél - éppúgy mint a kapcsolattartás hiányának az értékelésekor - nemcsak a szankciók megfelelő fokozatos alkalmazásának a hiánya, hanem a per összes adatán belül az is értékelendő, hogy az alperes olyan hátrányos egészségi és anyagi helyzetben van, amelyre figyelemmel tőle munkavégzés nem várható el (erre nem képes) és jövedelme olyan csekély, hogy abból saját ellehetetlenülése nélkül önhibáján kívül tartás teljesítésére (utazási költségek viselésére) csak igen mérsékelten lenne képes. Megjegyezve, hogy a vele szemben fennálló tartásdíj-követelés hatályos bírói egyezségen alapul, így annak nemteljesítése, ha nem is egy egészséges és jómódú szülővel azonos mértékben, de mégis felróható. Ennek értékelésekor önmagában annak, hogy az alperes helyett a felperes házastársa a közös gyermekek részére tartást nyújt, nem lehet a felróható mulasztást jelentéktelenné tévő szerepe, de az alperes személyi körülményeit, anyagi helyzetét, továbbá a felperes által a végrehajtás kezdeményezésének az elmulasztását is értékelve, olyan jelentőséggel sem bírhat, ami a szülői felügyeleti jogának a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő megszüntetését indokolná. Nem áll ugyanis mulasztása mögött az a gyermekei iránti teljes közönyösség, amivel a felperes a felülvizsgálati kérelmében kiemelten érvelt. Ehelyett a bizonyítékok okszerű mérlegelésével azt lehet megállapítani, hogy az alperesnek a gyermekek iránti érdeklődése, a hozzájuk tartozás érzésének a kifejezése semmilyen tárgyiasult formában nem jelent meg, kézzelfogható konkrétumokban

nem manifesztálódott és az alperes a passzivitásán az elsőfokú bíróság felhívása, az eljárás súlya alatt sem változtatott. Mindez azonban az érzelmi közömbösséggel nem azonosítható, hiszen a depresszióval is küzdő alperes tüneteinek a háttérében a perbeli gyermekek hiányával összefüggő érzelmi veszteségek oki tényezőként állanak. Vagyis a külső szemlélő számára a gyermekei iránt közömbös alperes valójában a gyermekek hiányát olyan érzelmi veszteséggént éli meg, ami lelkiileg megbetegítette, és ezen állapota valamint más betegségei miatt az apai szerep betöltésére (amit az anya ellenez is) jelenleg nem képes, erre azonban határozott jövőbeni szándéka és reménye van.

A felülvizsgálati kérelem elbírálásakor a per adatainak a fenti - a jogerős ítélethez viszonyított kiegészített - értékelésével a szülői felügyelet megszüntetésének a Csjt. 88. § (4) bekezdésében írt jogkövetkezményeit kellett szembeállítani, hiszen a szülői felügyeleti jog megszüntetése jogintézményének a céljának megfelelő alkalmazása csak e jogintézmény egészének ismeretében lehet jogszerű. A Csjt. 88. § (4) bekezdése alapján az, aki szülői felügyeleti jogát megszüntető jogerős ítélet hatálya alatt áll, nem fogadhat örökbe, gyámságot nem viselhet, gyermek nála nem helyezhető el és nincs joga arra, hogy gyermekével kapcsolatot tartson. A szülői felügyelet megszüntetése tehát nem csak a saját gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlásának a megakadályozását célozza, hanem általában a szülői jogkör gyakorlására való, minden gyermek vonatkozásában teljes alkalmatlanság negatív társadalmi értékítéletét is kifejezésre juttatja. Ehhez képest a másodfokú bíróság nem a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontjának a téves, hanem éppen a családjogi ítélkezési gyakorlatnak is megfelelő értelmezésével és alkalmazásával utasította el a felperesnek az alperes szülői felügyelete megszüntetésére irányuló keresetét. Az alperesi felróhatóság fokával ugyanis a fentiekben idézett negatív társadalmi, erkölcsi megítélés nem áll összhangban. Az alperes nem vitathatóan kifogásolható, sőt részben felróható mulasztásai nem olyan súlyúak, amelyek a szülői felügyelet megszüntetését indokolnák. Ennek érdekében a felperes a büntetőjogi szankciókkal a gyermektartásdíj nemteljesítése körében azért is tévesen érvel, mert a büntetőjogi szankciókkal a magánjogi szankciók (mint a szülői felügyeleti jog megszüntetése is) nem esnek egybe. A magánjogi és különösen a családjogi szankciók sokkal differenciáltabbak. Ami pedig a kapcsolattartás elmulasztásának a szankcióit illeti, éppúgy mint a gyermektartásdíj nemteljesítése vonatkozásában a „megelőző” szankciók ebben a vonatkozásban is elmaradtak. Kifejezetten a pénzbírságra való felperesi hivatkozás pedig azért téves, mert annak kiszabásakor a gyámhatóság mind a kapcsolattartásra jogosult, mind az ezt biztosítani köteles szülő magatartását egyaránt értékelni köteles (az anya közreható magatartására a Legfelsőbb Bíróság korábban kitért).

A bizonyítékok összességében történő mérlegelését illetően a felperes elvi álláspontja - a korábbi utalásnak megfelelően - ugyan helytálló, de éppen a felperes az, aki a bizonyítékok összességéből a felülvizsgálati kérelmében is a felperesi magatartást, továbbá az alperesi felróhatóságot egyebekben is enyhítő körülményeket mellőzi.

A felperes az elsőfokú ítéletet megváltoztató másodfokú mérlegelés megindokolását is tévesen hiányolja. A másodfokú ítélet 3. oldal ötödik és hatodik bekezdései, valamint a 4. oldal második bekezdése tartalmazza azt, hogy a másodfokú bíróság a mérlegelésénél mely körülményeket vett figyelembe. Az indokolása szerinti körülményekből pedig azért vonta le a másodfokú bíróság azt a következtetést, hogy az alperesi mulasztások vonatkozásában nem áll fenn olyan összefüggés, ami a szülői felügyeleti joga megszüntetését indokolná, mert az alperes megállapított mulasztásait a gyermekek fejlődését súlyosan veszélyeztetőnek nem ítélte.

A Gyermekek Jogairól szóló New York-i Egyezmény nem közvetlen jogforrás, hanem a konkrét belső jogszabályokon keresztül - adott esetben a Csjt. 88. § () bekezdés a) pontján keresztül - érvényesül, amelyet a Csjt. 1. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően mindenkor a kiskorú gyermekek érdekében figyelemmel és jogait biztosítva kell alkalmazni. A más általi örökbefogadásra mint a gyermekek mindenekfelett álló érdekében és e célból a vérszerinti szülője szülői felügyeleti jogának a megszüntetésére azonban elsődleges gyermeki jogként és érdekként a felperes tévesen hivatkozik. Az örökbefogadáshoz a Csjt. 48. § (2) bekezdése szerint megkívánt vérszerinti szülői hozzájáruló nyilatkozat nem kényszeríthető ki (BH 1995/2.). Önmagában a más általi örökbefogadás szándéka a vérszerinti szülő szülői felügyeleti jogának a megszüntetését még nem indokolhatja. A New York-i Egyezmény felperes által idézett 12. cikke pedig az ítélőképessége birtokában lévő gyermekek számára biztosítja az őt érintő kérdésekben a szabad vélemény-nyilvánítást (a Csjt. 74. §-ában foglaltakhoz hasonlóan). Ám a felek 11. életévében lévő ikergyermekei sem körülményeiknél, sem helyzetüknél fogva nem képesek önállóan és befolyásmentesen a jelen ügy tárgyát illetően véleményt nyilvánítani (BH 1996/9/480.). Ezt mutatja a pszichológiai vélemény anyaga is, amely szerint a gyermekek a jogintézmény tartalmát, jelentőségét, joghatásait egyáltalán nem értik, csupán a nevelő apa nevét szeretnék viselni.

A fentiek szerint tehát a jogerős ítélet a felperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott jogsértésekben nem szenved. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A perköltségről a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a Pp. 87. § (3) bekezdésében foglaltakra is.

Budapest, 2011. június 7.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hiteléül: tisztviselő